Þróunarverkefni haustið 2003

Sumarlokanir í leikskólum á Akureyri

Akureyri, nóvember, 2003

Efnisyfirlit:

Inngangur. 3
Aðdragandi verkefnisins. 4
Niðurstöður kannana 4
Foreldrar og forráðamenn 4
Starfsfólk á leikskólunum. 10
Forsvarsmenn meðal fyrirtækja og stofnana. 12
Upplýsingar frá öðrum sveitarfélögum hér á landi og á Norðurlöndunum. 13
Samantekt á helstu niðurstöðum 15

Inngangur.

Könnun þessi á viðhorfum til sumarlokunar leikskólanna á Akureyri er unnin á vegum Skólaþróunarsviðs Háskólans á Akureyri. Könnunin er gerð að beiðni Skólanefndar Akureyrar og unnin af Ingólfi Ármannssyni, fv. skóla- og menningarfulltrúa.

Framkvæmd könnunarinnar var skipt í fjóra þætti og hún gerð í seinnihluta október 2003.

- Könnun á viðhorfi foreldra og forráðamanna barna sem nú eru í leikskólum á Akureyri. Könnunin var þannig framkvæmd að öllum foreldrum var gefinn kostur á að svara ákveðnum spurningum í tölvu.
- Könnun á viðhorfi starfsfólks á leikskólunum á Akureyri. Könnunin var framkvæmd á sama hátt og hjá foreldrum og forráðamönnum.
- Könnun á viðhorfi meðal forsvarsmanna fyrirtækja og stofnana. Könnunin var gerð með viðtölum við fulltrúa fyrirtækja, sem valin voru út frá því sjónarmiði að ná til sem flestra geira atvinnulífsins á Akureyri.
- Öflun upplýsinga um fyrirkomulag sumarlokana leikskóla í öðrum sveitarfélögum hér á landi og á Norðurlöndunum.

Helstu niðurstöður úr könnununum koma fram hér á eftir í þessari skýrslu.

Akureyri 24. nóvember 2003

Trausti Þorsteinsson

Forstöðumaður

Skólaþróunarsviðs Háskólans á Akureyri

Aðdragandi verkefnisins.

Á s.l. vetri urðu nokkrar umræður bæði hér á Akureyri og á höfuðborgarsvæðinu, einkum í Reykjavík, um sumarlokanir á leikskólum og lengd þeirra. Röksemdir sem fram komu í þeim umræðum voru margskonar og greinilega mismunandi áherslur eftir hagsmunahópum.

Í umræðunum komu fram sjónarmið þeirra er lögðu áherslu á faglega þætti í starfi leikskólanna og umönnun þeirra á börnunum í breyttu umhverfi, m.a. þörf barnanna fyrir samfellt sumarfrí með fjölskyldum sínum, að ná æskilegri festu í störfum leikskólanna, m.a. með formlegu upphafi og endi á leikskólaárinu og hættunni á rótleysi hjá börnunum vegna breytinga hjá starfsfólki með afleysingum og tilflutningum. Þá kom einnig inn í umræðuna þörfin á aukinni einsetningu leikskólanna vegna almennt lengri dvalar leikskólabarnanna þar. Einnig lá fyrir samþykkt Félags leikskólakennara, sem sett er fram í "Leikskólastefnu" þeirra: "FL leggur áherslu á að leikskólum sé lokað að minnsta kosti 4 vikur samfellt á sumrin og að leikskólastarfsemi skuli skipulögð þannig að leikskólaárið hafi upphaf og endi."

Á hinn bóginn voru dregin fram vandkvæði og þarfir foreldranna og þeirra fyrirtækja og stofnana sem þeir unnu hjá. Þar var m.a. bent á að erfitt væri fyrir foreldrana að fá sitt sumarfrí á sama tíma og börnin, þar sem slíkt ræðst á við starfsemi fyrirtækjanna eða stofnananna og þá yrði mjög mikið rót á börnunum sem þyrfti að finna bráðabirgðagæslu fyrir hjá ættingjum eða vinum. Einnig var bent á að ekki væri lengur hægt að treysta í sama mæli og áður á eldri systkini eða önnur börn eða unglinga til barnagæslu, þar sem samfélagið sé orðið flóknara og því ekki forsvaranlegt að leggja svo mikla ábyrgð á þau.

Auk þessa komu fram sjónarmið rekstraraðilans um hagræðingu í rekstri leikskólanna með sumarlokunum, bæði vegna þess að þá þyrfti ekki að ráða afleysingafólk í sama mæli og ella og einnig gæfi lokunin meira svigrúm til nauðsynlegs viðhalds á byggingum og lóðum. Í umræðunum kom einnig fram að æskilegt væri að ákvarðanir stjórnvalda um fyrirkomulag lægju fyrir með góðum fyrirvara, því að þá hefðu foreldrar lengri tíma til að gera nauðsynlegar ráðstafanir varðandi eigin sumarfrí o.þ.h.

Í framhaldi af þessum umræðum ákváðu bæjaryfirvöld á Akureyri að framkvæma víðtæka könnun hlutlausra aðila á viðhorfum þeirra sem mest tengjast málinu.

Niðurstöður kannana

Foreldrar og forráðamenn

Könnunin var framkvæmd í hverjum leikskóla fyrir sig dagana 22.-24. október og foreldrum allra barna gefinn kostur á að taka þátt í henni. Foreldrar og starfsfólk voru beðin að svara spurningum sem settar voru upp í tölvuforritinu Glerverk og svöruðu þátttakendur spurningunum á tölvunni og slógu einnig inn þær röksemdir og athugasemdir sem þeir vildu koma á framfæri.

Meginspurningin sem lögð var til grundvallar könnuninni var hver viðhorf foreldra, starfsmanna og forystumanna í atvinnulífi væru til sumarlokana í leikskólunum á Akureyri.

Samtals svöruðu 634 foreldri/forráðamaður spurningunum, en það er 70,0 % af fjölda barna í leikskólum Akureyrarbæjar, en þau voru samtals 906 í október s.l. Við mat á hlutfallslegum fjölda svarenda þarf einnig að hafa í huga að 81 barn á leikskólunum á

systkini þar og í einhverjum tilvikum kann að vera að báðir foreldrar barns hafi svarað könnnuninni.

Flestir þeirra foreldra eða forráðamanna er svöruðu spurningalistanum vinnur við þjónustustörf eða samtals 55,8 % og þar af starfa 38,9 % foreldranna við opinbera þjónustu. Heimavinnandi foreldrar eru næst stærsti hópurinn og sá hópur sem notar mest 4 klst. vistun í leikskólanum. Hér þarf að hafa í huga að sennilega eru háskólanemar nokkur hluti af þessum hóp.

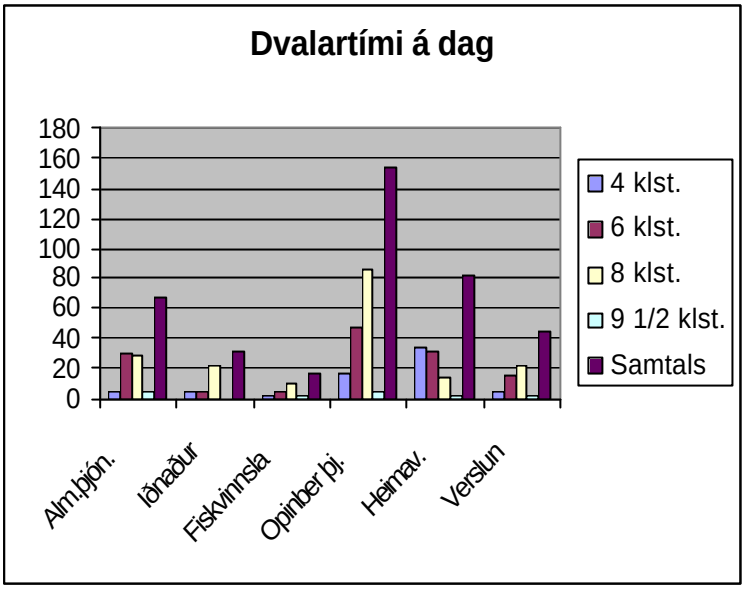

Mynd 1: Skólatími leikskólabarna m.t.t. atvinnu foreldris sem svarar.

Hér á eftir koma spurningarnar eins og þær voru lagðar fram í könnuninni og yfirlit yfir heildarsvör við hverri spurningu:

1. **Hvað er barnið þitt lengi í leikskólanum?**

Eins og fram kemur hér að neðan þá eru 85,3 % barna þeirra er svöruðu í meira en hálfan dag á leikskólanum.

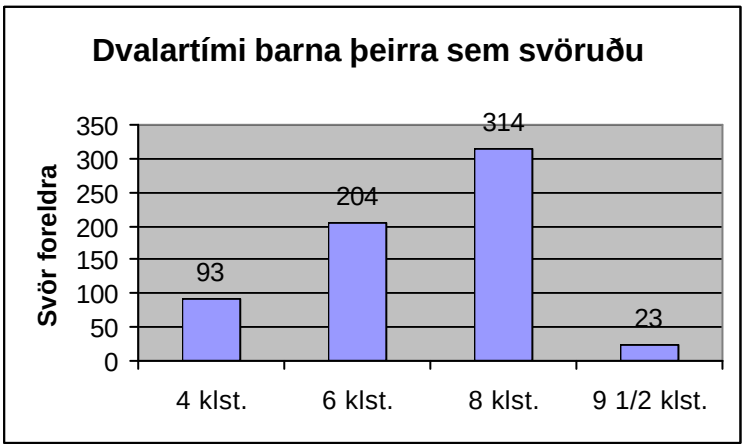

Mynd 2: Dvalartími barna á leikskóla.

2. Telur þú að leikskólarnir eigi að hafa lokað einhvern tíma á sumrin?

81,7 % foreldra kváðust vilja enga eða að hámarki 2ja vikna sumarlokun í leikskólunum. 56,8 % töldu að leikskólarnir ættu að hafa lokað einhvern tíma sumarsins. Flestir töldu tvær vikur nóg en 8 svarendur mæltu með 5 vikum.

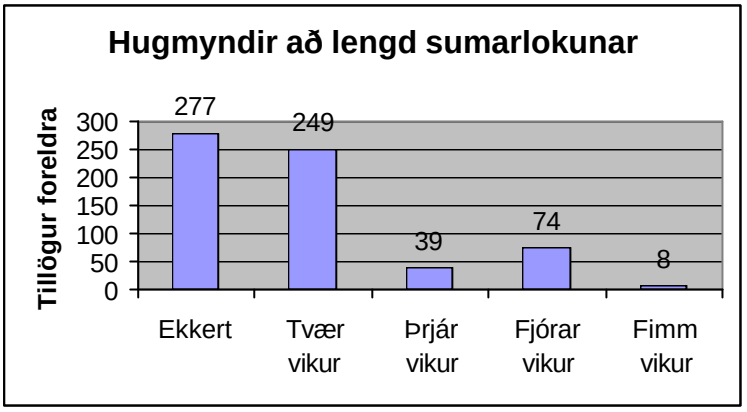

Mynd 3: Lengd sumarlokunar.

3. Áttir þú barn á leikskóla á Akureyri s.l. sumar?

Fram kom að 520 svarenda, eða 82,4 %, áttu börn í leikskólunum s.l. ár.

4. Hversu miklum erfiðleikum olli lokun leikskólanna sl. sumar þér?

Hlutfall þeirra sem áttu í þó nokkrum eða miklum erfiðleikum reyndist 21,0 %, eins og sést hér að neðan. Athyglisvert er að lang flestir eða 79,0 % svarenda, töldu sig ekki hafa lent í neinum erfiðleikum eða aðeins smávægilegum vegna sumarlokunarinnar.

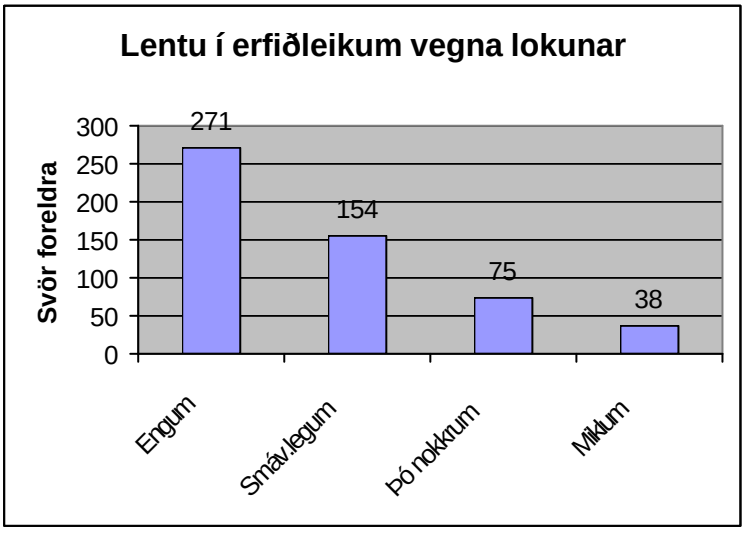

Mynd 4: Erfiðleikar foreldra vegna lokunar leikskóla.

Á mynd 5 kemur greinilega fram að þeir foreldrar sem eru í þjónustustörfum eiga helst í erfiðleikum vegna sumarlokana í leikskólunum. Þannig eru þeir 58,8 % svarenda sem eru í miklum erfiðleikum og 73,5 % þeirra sem eru í þó nokkrum erfiðleikum.

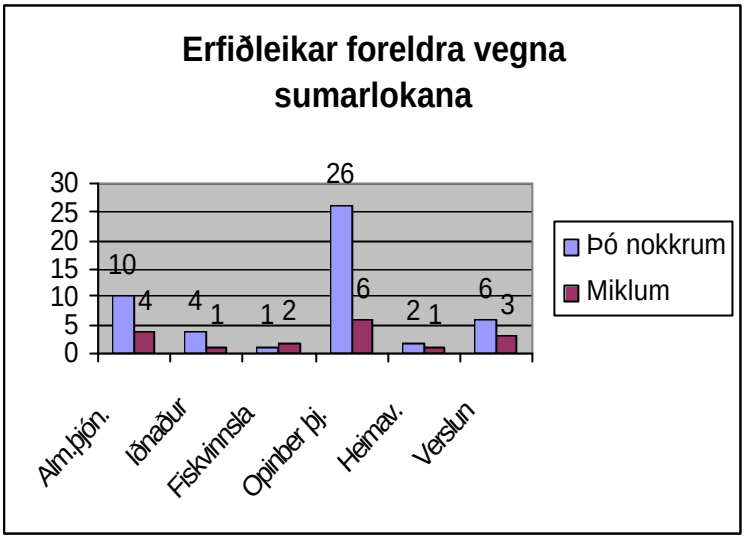

Mynd 5: Erfiðleikar foreldra m.t.t. atvinnu.

5. Ef svarið var "miklum" við 4. spurningu hver var þá orsök erfiðleikanna:

Í spurningalistanum var þess freistað að fá fram hver orsökin væri á erfiðleikum þeirra sem töldu sig hafa orðið fyrir þeim. Vandamálin voru einkum vegna sumarleyfa foreldranna sjálfra eða í 58,6 % tilfella, þ.e. að sumarleyfi þeirra paraðist ekki saman við sumarlokun leikskólans. Þá tilgreindi nokkuð stór hópur aðrar óskilgreindar orsakir.

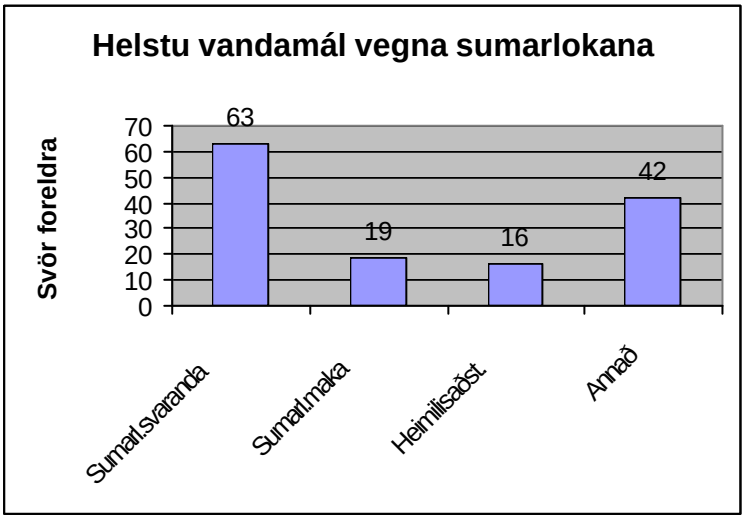

Mynd 6: Orsakir erfiðleika vegna sumarlokana.

6. Hverjir önnuðust helst barnið meðan leikskólinn var lokaður:

Spurt var hverjir önnuðust barnið á meðan leikskólinn var lokaður. Á mynd 7 kemur fram að foreldrarnir önnuðust börnin sjálf í 73,2 % tilvika.

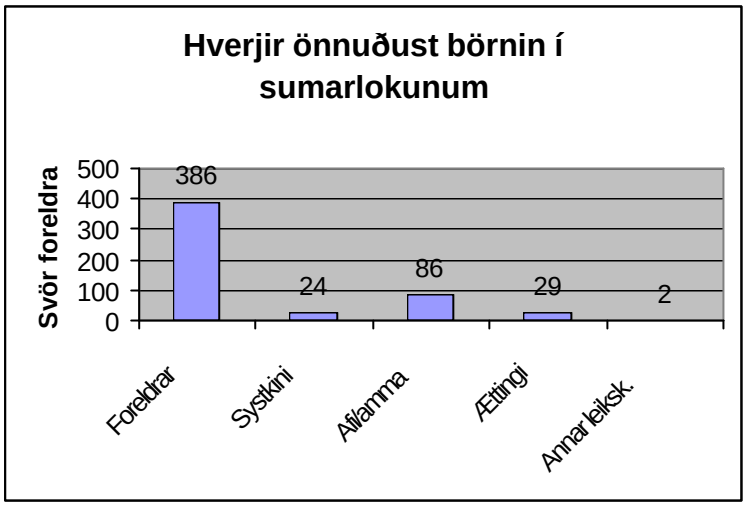

Mynd 7: Umönnun barnanna á tíma sumarlokana.

7. Ertu sátt(ur) við regluna um 4 vikna samfellt sumarfrí barnanna á leikskólunum?

Eins og sést á mynd 8, þá er mikill meirihluti þeirra svarenda sem taka afstöðu, eða 63,6 %, sáttur við regluna um 4 vikna samfellt sumarfrí barna á leikskólunum.

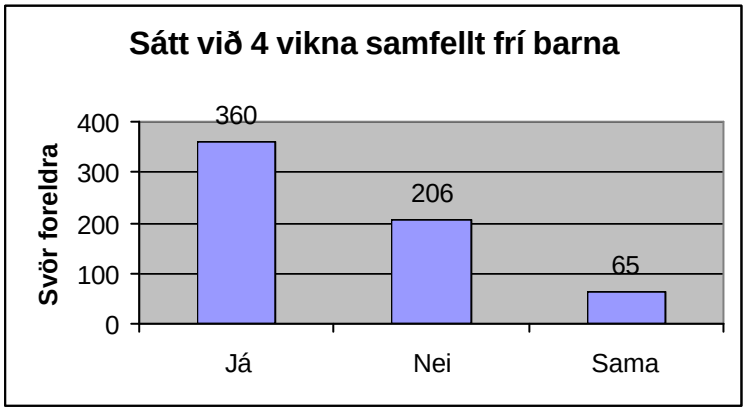

Mynd 8: Sátt við 4 vikna sumarfrí leikskólabarna

8. Ef svarið var nei við 7. spurningu, hvert ætti fyrirkomulagið að vera fyrir barnið?

Talsvert fleiri svöruðu þessari spurningu en þeir sem lýstu andstöðu sinni í 7. spurningu við fjögurra vikna sumarleyfi barna á leikskólum. Niðurstaðan er því ekki fullkomlega marktæk en getur gefið ákveðna vísbendingu. Af þeim sem ekki voru sáttir við 4 vikna samfellt frí barnanna taldi 78% svarenda að foreldrar ættu að hafa frjálst val um þennan tíma.

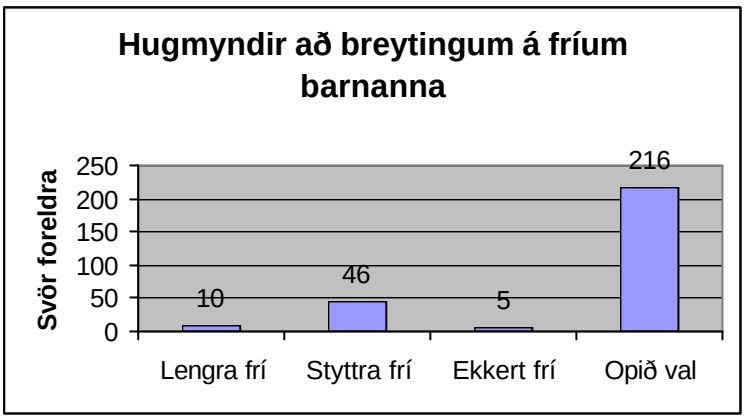

Mynd 8: Breytingar á sumarleyfi leikskólabarna.

Rökstuðningur og athugasemdir foreldra:

Ýmis rök og athugasemdir komu fram hjá svarendum, tengd spurningunum um sumarlokun leikskólanna og reglunni um 4 vikna samfellt frí barnanna úr leikskólanum og hér eru sett með nokkur sýnishorn:

- Já, gott fyrir börnin að komast í smá frí, annars verða þau þreytt á leikskólanum.
- Nei, það getur valdið miklum erfiðleikum hjá foreldrum í sambandi við að fá frí úr vinnu. Barnið þarf þá að vera hér og þar í pössun, sem veldur aukakostnaði og óþægindum, bæði fyrir barn og foreldra.
- Já, annars eru fá börn yfir dreifðari tíma og það verður erfiðara fyrir starfsemina.
- Nei, það á að ráða sumarafleysingafólk, eins og á öðrum stofnunum.
- Já, annars er of mikið rót á börnunum vegna sumarafleysingafólks og vegna þess að barnahópurinn er sífellt að breytast.
- Nei og miðað við fjölskyldustefnu Akureyrarbæjar þá ættu foreldrar ekki að þurfa að skipta sumarfríi sínu þannig að þau geti kannski ekki verið saman í sumarfríi nema hálfan mánuð á sumri.
- Já, gott að allir fari í frí á sama tíma. Líka gott fyrir aðlögun og þá eru leikfélagar í fríi á sama tíma.
- Nei, mér finnst slæmt að þurfa að borga fullt gjald þó að barnið fari í frí í hálfan mánuð á öðrum tíma sumarsins en þegar leikskólinn er lokaður og það fellur mér ekki.
- Já það þéttir mætinguna og svo verða nokkurs konar árstíðaskil. Mætingin verður ekki alveg eins dreifð og þegar ekkert er lokað.
- Nei, Þetta er þjónusta sem við erum að kaupa handa börnunum okkar og hana ekkert ódýra. Mér finnst það heldur lágt þjónustustig að skella í lás og foreldrar hafi ekkert um það að segja.

Samtals voru athugasemdirnar nálega 900 en að langmestu leyti endurtekningar á þeim sjónarmiðum sem fram koma í þeim sýnishornum sem hér voru dregin fram.

Um 63 % athugasemdanna voru jákvæðar varðandi þessar spurningar um einhverja sumarlokun leikskólanna og samfellt 4 vikna frí hjá börnunum.

Starfsfólk á leikskólunum.

Könnun hjá starfsfólki leikskólanna var framkvæmd í hverjum leikskóla fyrir sig dagana 27.- 28. október og öllu starfsfólki á leikskólunum gefinn kostur á að taka þátt í henni. Framkvæmdin var eins og í könnuninni hjá foreldrum/forráðamönnum.

Samtals svöruðu 169 starfsmenn spurningunum, sem er 76,5 % af heildarfjölda starfsfólks í leikskólunum, en það voru samtals 221 starfandi þar í október s.l.

Hér á eftir koma spurningarnar eins og þær voru lagðar fram í könnuninni og yfirlit yfir heildarsvör við hverri spurningu:

1. **Telur þú að leikskólarnir eigi að hafa lokað einhvern tíma á sumrin:**

Eins og fram kemur á mynd 10 hér að neðan, þá er sá fjöldi starfsfólks, sem telur 2 vikur hæfilegan lokunartíma 39,8 %

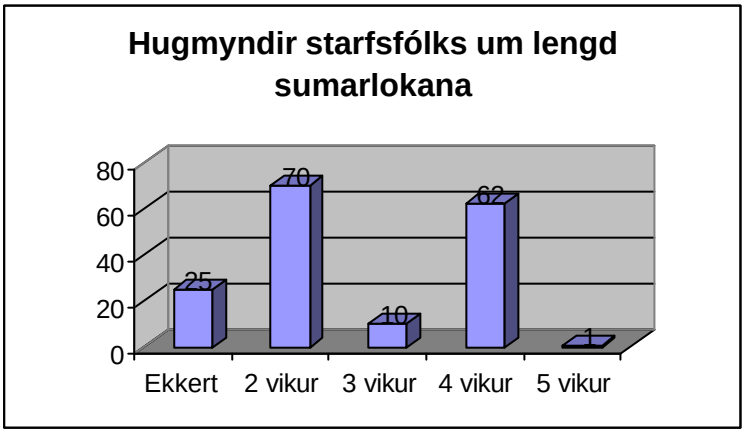

Mynd 9: Viðhorf starfsfólks til sumarlokana leikskóla.

2. **Olli lokun leikskólanna á Akureyri í 2 vikur þér erfiðleikum s.l. sumar:**

Fram kom að hlutfall þeirra sem áttu í erfiðleikum vegna 2 vikna lokunar s.l. sumar var 18 starfsmenn af 169 svarendum eða 10,7 %.

3. Ef svarið var "já" við 2.spurn. hver var þá orsök erfiðleikanna:

Eins og sjá má af mynd 11 hér að neðan, þá eru orsakir erfiðleika starfsfólksins margvíslegar.

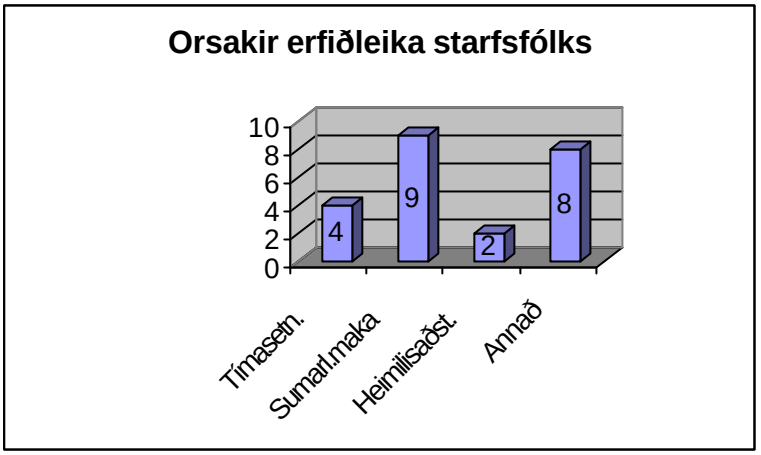

Mynd 10: Orsakir erfiðleika starfsfólks.

4. Ertu sátt(ur) við reglu um 4 vikna samfellt sumarfrí á leikskólunum?

Af 169 svarendum eru 152 leikskólastarfsfólks eða 89,9 % sátt við 4 vikna samfellt sumarleyfi leikskólabarnanna.

5. Ef þú svaraðir nei, hvert telurðu þá að fyrirkomulagið ætti að vera fyrir barnið?

Af þeim sem eru ósáttir vilja flestir "opið val foreldra" eða 60,0 % svarenda, eins og fram kemur á mynd 12.

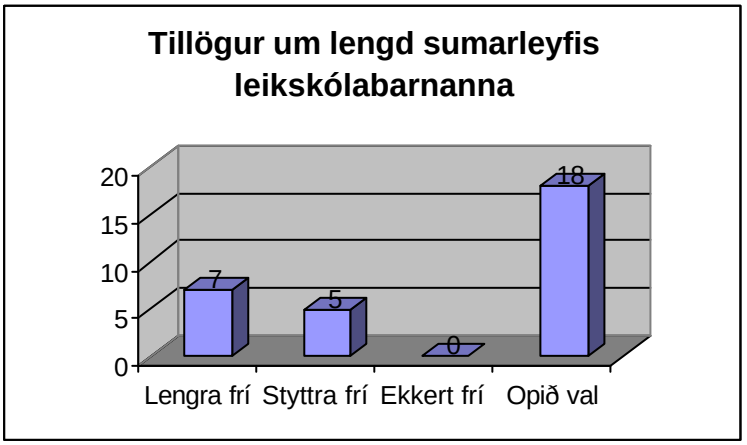

Mynd 11: Lengd sumarleyfis leikskólabarna.

Rökstuðningur og athugasemdir starfsfólks leikskólanna:

Ýmis rök og athugasemdir komu fram hjá svarendum, tengd spurningunum um sumarlokun leikskólanna og reglunni um 4 vikna samfellt frí barnanna úr leikskólanum og hér eru sett með nokkur sýnishorn:

- Já, það er gott, bæði fyrir börn og starfsfólk. Börnin þurfa ekki stöðugt að vera að aðlagast nýju starfsfólki. Einnig betra rekstrarlega séð.
- Nei, foreldrar hafa þá ekki val um hvenær þeir fara í sumarfrí.
- Já, það er nauðsynlegt að leikskólastarfið, eins og annað skólastarf, hafi upphaf og endi. Ef foreldrar vita þetta með löngum fyrirvara er yfirleitt hægt að gera ráðstafanir.
- Nei, það getur valdið óþarfa álagi á fjölskyldu og barn, þegar finna þarf pössun ef foreldrar geta ekki fengið frí á sama tíma og barnið.
- Já, öll börn þurfa að fá sumarfrí og 4 vikur eru alveg lágmark fyrir hvert barn og það samfellt.
- Nei, af því að þetta er þjónusta og mér finnst að foreldrarnir eigi að hafa val hvenær þeir fara í frí, þ.e.a.s. faðir og móðir hafi tök á því að fara saman í frí með börnunum sínum. Það getur verið erfitt fyrir foreldrana að fá alltaf frí í júlímánuði.
- Já, ég held að sumarlokun geri það að verkum að börn sem annars hefðu kannski fengið lítil eða ekkert frí frá leikskólanum fái örugglega tilbreytingu.
- Nei, því að börnin eru orðin brjáluð eftir þennan tíma og farin að þrá að komast aftur í leikskólann. Þetta er töluverð röskun á þeirra veröld ef maður hugsar til þess.
- Já, til þess að hvíla börn, starfsfólk og garða og til þess að skapa upphaf og endi á skólaári leikskólanna.
- Nei, það á að vera val hvers og eins hvenær að sumrinu hann tekur sér sumarfrí. Að þurfa að taka sumarfrí á ákveðnum tíma (sem leikskólinn segir til um) er ekki forsvaranlegt þar sem það bitnar á foreldrum sem þurfa að leysa málið á sínum vinnustöðum. Leikskólinn er lokaður á "vinsælasta" sumarfrístíma og því verður þetta bitbein á vinnustöðum og talað um "foreldra leikskólabarna" sem þurfi alltaf forgang. Þetta á enginn að þurfa að lifa við í Lýðræðisríkinu Ísland....hvað þá á Akureyri.

Samtals voru athugasemdirnar um 300 en að langmestu leyti endurtekningar á þeim sjónarmiðum sem fram koma í þeim sýnishornum sem hér voru dregin fram.

Um 61 % athugasemdanna voru jákvæðar varðandi þessar spurningar um einhverja sumarlokun leikskólanna og samfellt 4 vikna frí hjá börnunum.

Forsvarsmenn meðal fyrirtækja og stofnana.

Þessi könnun var gerð með viðtölum við fulltrúa fyrirtækja, sem valin voru út frá því sjónarmiði að ná til sem flestra geira atvinnulífsins á Akureyri.

Alls var rætt við 16 manns hjá 14 fyrirtækjum, sem hafa samtals 1.498 starfsmenn. Viðmælendurnir skiptust þannig að 4 voru forstöðumenn, 6 starfsmannastjórar og 6 millistjórnendur (verkstjórar). Af viðmælendum voru 11 karlmenn og 6 konur.

Starfsemi fyrirtækjanna skiptist þannig, að 6 voru úr framleiðslugeiranum, 5 þjónustufyrirtæki, 1 með blandaða starfsemi og 2 opinberar stofnanir.

Við spurningunni: *"Olli lokun leikskólanna á Akureyri í 2 vikur erfiðleikum s.l. sumar hjá fyrirtækinu/stofnuninni"* svöruðu fulltrúar 5 fyrirtækja/stofnana játandi og í öllum tilvikum var orsökin árekstrar við sumarleyfi starfsmanna. Fulltrúar 9 fyrirtækja töldu að lokunin hefði ekki valdið erfiðleikum hjá þeim.

Við spurningunni: ***"Í** starfi leikskólanna er gert ráð fyrir að hvert barn fái að minnsta kosti 4 vikna samfellt frí úr leikskólanum á hverju sumri, hvort sem lokað er í leikskólanum eða ekki"* svöruðu fulltrúar 9 fyrirtækja/stofnana því játandi að svo langur samfelldur tími gæti valdið erfiðleikum og 8 þeirra töldu æskilegast frá sjónarhóli fyrirtækjanna, að foreldrarnir hefðu opið val um hvenær börn þeirra væru í fríi úr leikskólanum og hvað lengi samfellt.

Spurningunni: "*Hvað er ásættanlegt að leikskólarnir hafi lokað lengi á sumrin*" svöruðu 7 þannig að þeir töldu að leikskólarnir ættu ekkert að loka yfir sumarið, 8 töldu lokun í 2 vikur ásættanlega og 1 taldi 3 vikur ásættanlegar.

Auk þessara beinu spurninga um sumarlokanir voru einnig bornar fram tvær aukaspurningar, sem tengjast starfsemi leikskólanna, þó að þær tengist ekki sumarlokunum.

Í annarri spurningunni var spurt *hvort mikið væri um leyfi hjá starfsmönnum vegna veikinda barna* og hvort það væri almennt að foreldrar skiptust á að taka leyfi í slíkum tilvikum. 12 viðmælenda töldu mikið um slík leyfi og 6 þeirra töldu að oftast skiptust foreldrarnir á að óska eftir slíkum leyfum.

Í hinni spurningunni var spurt *hvort lokanir á leikskólunum vegna undirbúningsdaga hjá starfsfólki þeirra yllu vandkvæðum* hjá fyrirtækjunum. 4 svöruðu því játandi og 2 þeirra bentu sérstaklega á að það kæmi sér illa, þegar slíkar lokanir væru á föstudögum, sem væru miklir álagsdagar hjá þeim fyrirtækjum.

Einn svarenda taldi að lokanir vegna undirbúningsdaga væru ekki vandamál hjá þeim, en hins vegar væri mun erfiðara hjá þeim, þegar foreldrum væri boðið upp á stuttar heimsóknir á miðjum starfsdögum. Hann taldi að það væri mjög æskilegt ef hægt væri að koma slíkum heimsóknum fyrir t.d. í byrjun vinnudags.

Upplýsingar frá öðrum sveitarfélögum hér á landi og á Norðurlöndunum.

Lokun leikskóla í öðrum sveitarfélögum á Íslandi:

Reykjavík:	Öllum leikskólum, nema einum, var lokað *í 4 vikur* s.l. sumar. Engar ákvarðanir hafa verið teknar varðandi næsta sumar.
Kópavogur:	Öllum leikskólum var lokað í *4 vikur* s.l. sumar. Búið að ákveða sama fyrirkomulag næsta sumar.
Hafnarfjörður:	Öllum leikskólum var lokað í *5 vikur* s.l. sumar. Fræðsluráð hefur samþykkt tillögu til bæjarstjórnar um að næstu 3 ár verði leikskólarnir lokaðir 5 vikur hvert sumar.
Garðabær:	*Engar sumarlokanir*. Sumar deildir sameinaðar í júlí. Engar umræður í gangi um breytingar næsta sumar.

Seltjarnarnes: Báðum leikskólunum var lokað í *4 vikur* s.l. sumar. Engar ákvarðanir verið teknar um næsta sumar.

Reykjanesbær: Leikskólunum var lokað í *5 vikur* s.l. sumar. Engar umræður í gangi um breytingar næsta sumar.

Akranes: Þrír leikskólar – öllum var lokað í *2 vikur* s.l. sumar. Engar ákvarðanir verið teknar um næsta sumar.

Árborg: Leikskólunum var lokað í 24 daga eða *5 vikur*. Engar umræður í gangi um breytingar næsta sumar.

Húsavík: Þar var leikskólunum *ekkert lokað* s.l. sumar.

Dalvík: Þar var leikskólunum lokað í *2 vikur* s.l. sumar.

Á mynd 13 má sjá samanburð á sumarlokunum leikskóla í öðrum sveitarfélögum hér á landi:

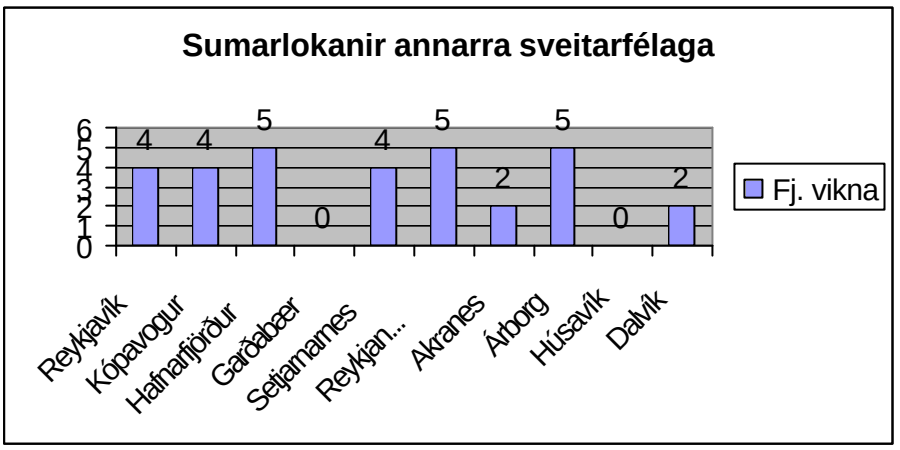

Mynd 12: Fyrirkomulag sumarlokana leikskóla í öðrum sveitarfélögum.

Vinabæir Akureyrar á Norðurlöndunum:

Ákveðið var að afla upplýsinga um hvernig starfsemi leikskóla er háttað að þessu leyti í vinabæjum Akureyrar á Norðurlöndum. Meginniðurstaðan er eftirfarandi:

Randers: *Engar sumarlokanir* hjá þeim, en í sumum dönskum leikskólum eru sumarlokanir, eins og t.d. í Silkeborg.

Ålesund: Leikskólar sveitarfélagsins (15) hafa lokað *allan júlímánuð* en einkareknir leikskólar (30) fylgja ýmist leikskólum sveitarfélagsins og hafa lokað allan júlímánuð eða hafa opið allt sumarið.

Västerås: Þar eru bæði einkareknir leikskólar og leikskólar á vegum bæjarins. Einkareknu leikskólarnir loka yfirleitt *í 4 vikur* á sumrin en leikskólar bæjarins skiptast á um að hafa opið á sumrin. Þannig er hægt að vísa foreldrum sem þurfa þjónustu meðan lokað er á einhvern annan leikskóla sem hefur opið.

Þetta hefur verið svona nokkuð lengi og ekki gert ráð fyrir breytingum á næstunni.

Lahti: Í Lahti og annars staðar í Finnlandi eru leikskólar lokaðir *frá júní fram í miðjan ágúst*, en þó geta þeir sem þess óska fengið leikskólaþjónustu á þessum tíma. Nánari upplýsingar í "Early Childhood – Finland".

Samantekt á helstu niðurstöðum

Í þeirri könnun sem hér var gerð var sjónum beint að sumarlokun leikskóla og leitað svara við þeirri meginspurningu hver viðhorf foreldra, starfsmanna og forystumanna í atvinnulífi væru til sumarlokana í leikskólunum á Akureyri. Meginniðurstaða könnunarinnar er sú að meirihluti svarenda telur 2ja vikna sumarlokun leikskólanna ásættanlega.

Hér á eftir verður reynt að bera saman þær upplýsingar sem fengust úr könnunum hjá þessum mismunandi aðilum sem leitað var til:

Áreiðanleiki kannananna.

Í könnuninni hjá foreldrum og forráðamönnum barna í leikskólunum voru svarendur samtals 634 sem var 70,0 % af fjölda barna á leikskólanum og virðist það mjög marktækt úrtak.

Í könnuninni hjá starfsfólki leikskólanna voru svarendur samtals 169 eða 76,5 % af fjölda starfsmanna á leikskólunum og er það einnig mjög marktækt úrtak.

Í viðtölunum við stjórnendur fyrirtækja og stofnana var rætt við 16 manns hjá 14 fyrirtækjum, sem hafa samtals 1.498 starfsmenn.

Fyrirtækin voru valin út frá því sjónarmiði að ná til sem flestra geira atvinnulífsins á Akureyri. Starfsemi fyrirtækjanna skiptist þannig, að 6 voru úr framleiðslugeiranum, 5 þjónustufyrirtæki, 1 með blandaða starfsemi og 2 opinberar stofnanir. Fjöldi starfsmanna hjá hverju fyrirtæki var allt frá 5 og upp í 650.

Vegna þess hvað viðmælendur eru fáir er ljóst að skekkjumörk í þessari könnun eru verulega hærri en í hinum könnununum.

Hugmyndir um lengd sumarlokana í leikskólunum.

Hjá *foreldrum og forráðamönnum* kemur fram að *81,7 %* þeirra vilja enga eða 2ja vikna sumarlokun í leikskólunum.

Hjá *starfsfólki leikskólanna* vilja *56,5 %* þeirra enga eða 2ja vikna sumarlokun en 46,3 % lengri lokun.

Hjá fulltrúum *fyrirtækja og stofnana* kom fram að 15 af 16 svarendum eða *93,8 %* töldu æskilegast að sumarlokun væri engin eða 2 vikur.

Hjá *öðrum sveitarfélögum á Íslandi* sem upplýsingar fengust frá kom í ljós að 4 af 10 eða *40 %* þeirra voru með enga eða 2ja vikna lokun s.l. sumar. Hin 6 sveitarfélögin voru með 4 eða 5 vikna sumarlokun.

Hjá vinabæjum Akureyrar á Norðurlöndunum fengust þær upplýsingar að aðeins í Randers voru engar lokanir, en breytilegt eftir gerð leikskóla í Ålesund og Västerås (ýmist reknir af sveitarfélögunum eða einkareknir) og í Lahti fylgir sumarlokun leikskólanna öðrum skólum, þ.e. frá júní og fram í miðjan ágúst.

Úr "*Leikskólastefnu Félags leikskólakennara*":

"FL leggur áherslu á að leikskólum sé lokað að minnsta kosti 4 vikur samfellt á sumrin og að leikskólastarfsemi skuli skipulögð þannig að leikskólaárið hafi upphaf og endi."

Mat á lengd samfellds sumarleyfis hjá börnum á leikskólum.

Hjá *foreldrum og forráðamönnum* eru svörin þannig að af þeim sem taka afstöðu eru 360 af 566 eða 63,6 % sáttir við 4 vikna samfellt sumarleyfi hjá börnunum.

Hjá *starfsfólki leikskólanna* eru 152 af 169 eða *89,9 %* svarenda sáttir við 4 vikna samfellt sumarleyfi hjá börnunum.

Í könnuninni hjá *fyrirtækjum og stofnunum* kom fram að 9 af 17 viðmælendum, eða *52,9 %,* voru sáttir við 4 vikna samfellt sumarleyfi hjá börnunum.

Erfiðleikar vegna lokunar leikskólanna á Akureyri s.l. sumar.

Hjá *foreldrum og forráðamönnum* varð niðurstaða könnunarinnar sú að hjá foreldrum 113 barna , eða *21,0 %,* svarenda, olli lokunin þó nokkrum eða miklum erfiðleikum og þá einkum vegna sumarleyfa foreldra eða í 58,6 % tilvika hjá þessum hópi.

Hjá *starfsfólki leikskólanna* kom fram að hjá 18 starfsmönnum, sem er *10,7 %* svarenda, olli lokunin nokkrum eða miklum erfiðleikum og þá einkum vegna sumarleyfa maka og tímasetningar lokunarinnar eða í 56,5 % tilvika hjá þessum hópi.

Í könnuninni hjá *fyrirtækjum og stofnunum* kom fram hjá 5 viðmælendum af 14, eða *35,7 %* þeirra, að lokunin olli nokkrum erfiðleikum hjá sumum starfsmanna og þá ætíð vegna árekstra við sumarleyfi þeirra.

Sumarleyfisskráning leikskólabarna s.l. sumar.

Í samantekt á sumarleyfisskráningum leikskólabarna s.l. sumar kemur m.a. fram að 16,1 % þeirra barna sem gert var ráð fyrir að yrðu á leikskólunum tímabilið frá byrjun júlí og fram í miðjan ágúst mættu ekki. Í vikunni 21.-25. júlí voru fæst börn í leikskólunum í sumar eða 71 barn í þeim leikskólum sem þá voru opnir eða að meðaltali um 12 börn í hverjum þeirra.

Þá kom einnig fram að alls voru það 26 börn sem ekki tóku samfellt sumarfrí s.l. sumar.

Aðeins var óskað eftir flutningi á tveimur börnum á milli leikskóla, þann tíma sem heimaleikskólar barnanna voru lokaðir og var annað barnið í öðrum leikskóla í 8 daga og hitt í eina viku.

Sjá nánari sundurliðun í fylgiskjali frá Skóladeild Akureyrarbæjar.

Önnur atriði sem fram komu og eru athygli verð.

- Þörfin fyrir einsetningu leikskólanna virðist stöðugt aukast, eins og sést af því að 85,3 % barna foreldra/forráðamanna sem svara eru meira en hálfan dag í leikskólanum.

- Í viðræðum við fulltrúa fyrirtækja og stofnana var einnig spurt hvort lokanir á leikskólunum vegna undirbúningsdaga hjá starfsfólki þeirra yllu vandkvæðum hjá fyrirtækjunum. 4 svöruðu því játandi og 2 þeirra bentu sérstaklega á að það kæmi sér illa, þegar slíkar lokanir væru á föstudögum, sem væru miklir álagsdagar hjá þeim fyrirtækjum.
- Einn af fulltrúum fyrirtækja vildi benda á að það væru vissir erfiðleikar hjá þeim, þegar foreldrum væri boðið upp á stuttar heimsóknir á miðjum starfsdögum. Hann taldi að það væri mjög æskilegt ef hægt væri að koma slíkum heimsóknum fyrir t.d. í byrjun vinnudags.